

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вуйченко Марина Анатоліївна

доктор економічних наук, професор, академік АН ВШ України

marinavuy@gmail.com

Нянько Олександр Олексійович

аспірант

oleksandroleksijovic765@gmail.com

Кафедра менеджменту

Уманській національній університет садівництва, Україна

В надскладних економічних умовах, що нині перебуває наша країна, тягар війни позначився на стійкості й життєдіяльності територіальних громад. Проведений нами аналіз показав, що на даний час територіальні громади знаходяться в неоднакових умовах життєдіяльності, мають різні можливості функціонування, вимагають адекватних реальному стану управлінських рішень. Через те ми умовно поділили усі територіальні громади (крім АР Крим) на три кластера:

Кластер 1 – території, на яких ідуть активні бойові дії або тимчасово окуповані (Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська, Херсонська). Тут функціонування територіальних громад або суттєво обмежена, або на окремих (тимчасово окупованих територіях) неможлива.

Кластер 2 – прифронтові території, які піддаються постійним ракетним обстрілам, особливо соціальної інфраструктури, цивільних і гуманітарних об'єктів (Дніпропетровська, Кіровоградська, Київська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Черкаська). Тут зберігаються основні управлінські канали, життєдіяльність територіальних громад хоч і обмежена, але в цілому активна,

Кластер 3 – умовно тиллові території, віддалені від театру воєнних дій, але зазнають епізодичних нальотів, які суттєво не позначаються на життєдіяльності громад (Вінницька, Волинська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Хмельницька, Чернігівська, Чернівецька). Саме тому ці територіальні громади надали притулок тисячам вимушених переселенців, проте близькість до державного кордону породжує й міграційні настрої.

Першочерговою задачею наразі є вдосконалення взаємовідносин між центральною владою і органами місцевого самоврядування з урахуванням реального військового, економічного, демографічного, соціального, політичного, гуманітарного стану. Мова йде про суттєве розширення повноважень територіальних громад в усіх сферах суспільного буття. Керувати у воєнний час мирними методами неможливо. Це тим більше важливо тому, що адміністративно-територіальна реформа залежить від результатів на фронті. Крім того, це вимагає Закон України «Про правовий режим воєнного стану» [1].

Найбільш складна ситуація в територіальних громадах, які ми віднесли до першого кластеру. На територіях Донецької, Луганської, Запорізької, Харківської, Херсонської областей йдуть запеклі бої. В деяких регіонах навіть створені паралельні адміністрації – українська і російська. Населення переважно евакуйоване в тій чи інший бік від лінії бойового зіткнення. Пункти переходу закриті. Доля цих територіальних громад напряму залежить від фронтних новин.

Для територіальних громад другого і третього кластерів, де безпосередньо немає боїв, найважливіша задача – створення належних умов для забезпечення життєдіяльності воєнних, економічних і соціальних інститутів в умовах війни. Йдеться про мобілізаційні заходи, забезпечення Збройних сил України військовою технікою і боєприпасами, прийом і облаштування внутрішньо переміщених осіб, відновлення об'єктів соціальної інфраструктури, що постраждали від ракетних обстрілів, розвиток бізнесу і волонтерського руху тощо.

Відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», всі організаційні складові функціонування публічного управління переходять до військових адміністрацій, що є цілком зрозумілим [1]. Це дозволить посилити міжгалузеві інтеграційні зв'язки, мобілізувати ресурсний потенціал, подолати соціальну напругу, яка є неминучою під час війни.

Широкомасштабне вторгнення російських військ призвело до небачених до цього міграційних процесів. За даними міжнародних організацій, близько 4 млн. українців виїхали за межі України, а 6,5 млн. українських громадян стали внутрішньо переміщеними особами в межах України [2]. Прямим наслідком неконтрольованих міграційних потоків стало руйнування ринку праці: в одних регіонах надлишки, а в інших – дефіцит робочої сили, особливо кваліфікованої, що веде до соціальної напруги.

Гострою проблемою для територіальних громад є виконання соціальних зобов'язань держави щодо населення [3]. Зупинка підприємств, руйнування бізнесу, безробіття, тимчасово окуповані території – все це значно зменшило надходження до місцевих бюджетів. Під загрозою опинилися виплати пенсій, соціальної допомоги, поповнення державного бюджету, погашення боргів за позиками. Зовнішні запозичення дають можливість лише тимчасово послабити гостроту проблеми, а збільшення обігу не забезпеченою матеріальним виробництвом грошової маси неминуче призведе до інфляції і знецінення гривні. Наразі держава фактично відмовляється від сплати багатьох соціальних виплат і пільг [4].

Найбільш складна ситуація склалася в територіальних громадах третього кластера. Здається, тут зібралися тимчасово переміщені особи з усієї України. Особливо це відчутно для невеличких містечок. Тут проходять лікування і реабілітацію поранені вояки ЗСУ, працюють більшість підприємств, що дають країні гроші і продукцію, а людям роботу. Проте декого приваблює близькість кордону і збережені зв'язки. Все це вимагає зміни стратегії і тактики управління територіями під час війни.

Список використаних джерел

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015р. № 389-VIII. Дата оновлення: 18.05.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 19.05.2024).
2. Кондратьєва Г. В. Організація управління розвитком територій під час військових дій в Україні. Громадський простір : веб-сайт. URL: <https://www.prostir.ua/?library=orhanizatsiya-upravlinnya-rozvytkom-terytorij-pid-chas-vijskovyh-dij-v-ukrajini> (дата звернення: 19.05.2024).
3. Шкільняк А., Мельник А., Васина А. Управління життєдіяльністю територіальних громад в умовах війни: виклики й механізми реагування: Аналітична записка. Вісник економіки. 2022. № 2. С. 197-205. URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/1372>. (дата звернення: 19.05.2024).
4. Даркович А., Савісько М. Фактори стійкості громад під час війни: Дослідження впливу економіки, управління та залученості. Вокс Україна : веб-сайт. 2023. URL: <https://voxukraine.org/factory-stijkosti-gromad-pid-chas-vijny-doslidzhennya-vplyvu-ekonomiky-upravlinnya-ta-zaluchenosti> (дата звернення: 19.05.2024).

ISU

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

**XXV INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
«Current Trends in the
Development of Scientific
Research in Today's Conditions»**

**May 29-31, 2024
Florence, Italy**

ISBN 978-617-8427-17-7

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

**XXV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**
«Current Trends in the Development of Scientific
Research in Today's Conditions»

Collection of abstracts

May 29-31, 2024
Florence, Italy

XXV International scientific and practical conference «Current Trends in the Development of Scientific Research in Today's Conditions» (May 29-31, 2024) Florence, Italy. International Scientific Unity, 2024. 226 p.

ISBN 978-617-8427-17-7

The collection of abstracts presents the materials of the participants of the International scientific and practical conference «Current Trends in the Development of Scientific Research in Today's Conditions».

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 978-617-8427-17-7

© Authors of theses, 2024
© International Scientific Unity, 2024
Official site: <https://isu-conference.com/>

SECTION: INTERNATIONAL RELATIONS

Красільнікова О.В., Кизименко І.О.
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ДИПЛОМАТИЧНИХ ПЕРЕГОВОРАХ:
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 95

Корж М.В., Войтович Ю.В.
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЯПОНІЇ НА
МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ..... 98

SECTION: JURISPRUDENCE

Munteanu R., Baltaga D.
DUALISM OF CATEGORIES OF NIHILISM AND JURIDICAL
IDEALISM IN THE CONSTRUCTION OF THE SOCIAL DIMENSION
OF LAW..... 102

Soloviova L., Lobanova N.
THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE
PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF A LAWYER..... 107

SECTION: MANAGEMENT

Osyrova Ye., Yatsenko I.
COMMUNICATION BUSINESS PROCESSES OF TRANSPORT
ENTERPRISES..... 110

Нянько Б.О., Вуйченко М.А.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-
ТРУДОВИМИ ВІДНОСИНАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ... 112

Вуйченко М.А., Нянько О.О.
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... 114

SECTION: MARKETING AND ADVERTISING

Луханіна К.
СУЧАСНІ ТРЕНДИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ В УКРАЇНІ..... 117

Гейдор А.П., Нестеренко А.А.
ПЛАНУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА
ПРОЦЕСУ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ..... 119

Collection of abstracts
XXV International Scientific and Practical Conference
**«Current Trends in the Development of Scientific Research
in Today's Conditions»**
May 29-31, 2024
Florence, Italy

Organizing committee may not agree with the authors' point of view.
Authors are responsible for the correctness of the papers' text.

Contact details of the organizing committee:

Sole Proprietor Viktoriia Tsiundyk

E-mail: info@isu-conference.com

URL: <https://isu-conference.com/>

Certificate of the subject of the publishing business: ДК №7980 of 03.11.2023.

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY